

МОТИВАЦІЙНІ ПРОФІЛІ ІНСТРУКТОРІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ І СПОРТУ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Вадим ШВЕЦЬ^{1,2}, Юлія ПАВЛОВА¹

¹Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна;

²Навчально-тренувальний центр імені Василя Вишиваного
Національної гвардії України, м. Золочів, Україна

Вступ. Мотивація – центральне поняття у людській поведінці. За своєю суттю це фактично імпульс або бажання до дії; часто мотивацію трактують як категорію, яку можна оцінити кількісно. Серед відомих теорій, що пояснюють мотивацію, найбільш актуальною залишається теорія самодетермінації [2]. Відповідно до неї, існує своєрідний континуум від амотивації через контрольовану зовнішню мотивацію до внутрішньої автономної мотивації. Важливими в такому переході від зовнішньої до внутрішньої мотивації є інтросекція (людина приймає цінність, проте не отожднюється з нею) та інтеграція (коли відбувається повне прийняття цінності діяльності).

У цій роботі ми акцентуємо увагу на мотивації до навчання інструкторів з фізичного виховання і спорту органів внутрішніх справ та маємо на меті окреслити їхні мотиваційні профілі.

Методи. У дослідженні взяли участь майбутні інструктори з фізичного виховання і спорту (чоловіки, $n=281$, вік – $26,5 \pm 3,10$ року). Вони були ознайомлені з метою та завданнями дослідження, проінформовані про процедури вимірювання та надали згоду на участь у анкетуванні.

Шкала академічної мотивації охоплює різні типи внутрішньої мотивації (пов'язана зі знаннями, ІМТК; пов'язана з досягненнями, ІМТА; пов'язана зі стимулюванням досвіду, ІМЕС), зовнішньої мотивації (зовнішня регуляція, ЕМЕР; інтросектована регуляція, ЕМІН; ідентифікована регуляція, ЕМІД) та амотивацію (АМОТ). Адаптацію та валідацію анкети для українських респондентів було зроблено в межах попереднього дослідження [1].

SF-36 Health Status Survey (SF-36) – анкета, яка дає змогу оцінити якість життя за вісьмома шкалами (фізична активність, ФА; роль фізичних проблем в обмеженні життєдіяльності, РФ; біль, Б; життєздатність, ЖЗ; соціальна активність, СА; загальний стан здоров'я, ЗЗ; роль емоційних проблем в обмеженні життєдіяльності, РЕ; психічне здоров'я, ПЗ).

Щоб отримати оптимальну кількість профілів, застосовували латентний профільний аналіз. Для аналізу даних використано програмне забезпечення R.

Результати та їх обговорення. Оптимальним, за результатами латентного профільного аналізу, було двофільне рішення ($ВІС=-4272,129$, $ІСЛ=-4285,489$). Профілі відрізнялися ($p < 0,001$) за показниками внутрішньої і зовнішньої мотивації, а також якості життя.

Перший профіль об'єднав 86 осіб (31,27% від загального обсягу вибірки). Він характеризувався високим рівнем внутрішньої мотивації та ідентифікованою регуляцією (ІМТК, ІМТА, ЕМІД > 25 балів) і низьким показником амотивації (АМОТ < 5 балів). Показники якості життя були високими (> 75 балів), а за окремими шкалами досягали максимуму (ФА, РФ > 95 балів).

Для другого профілю ($N=189$ осіб, 68,73%) властивим було переважання зовнішньої мотивації (ЕМІД, ЕМІН, ЕМЕР – у діапазоні 19–21 бал) та у 2,5 раза вищий рівень амотивації. Високі показники якості життя (> 75 балів) були лише за трьома шкалами (ФА, Б, СА); у середньому діапазоні (70–75 балів) були показники, що характеризують загальний стан здоров'я, психічний та емоційний стан, рівень життєвої енергії.

Висновок. Виявлено два окремі профілі академічної мотивації (профіль автономної мотивації та зовнішній / амотиваційний профіль). Профіль, що охоплює респондентів із високими рівнями внутрішньої мотивації і якістю життя, є більш сприятливим.

Ключові слова: латентний профільний аналіз, теорія самодетермінації, військовослужбовці.

Список використаних джерел

1. Adaptation of the academic motivation scale for future professionals in physical education and sports / Pavlova I., Bodnar I., Shvets V. [et al.] // *Cypriot Journal of Educational Science*. – 2022.
2. Ryan R. M. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being / Ryan R. M., Deci E. L. // *American Psychologist* – 2000. – Vol. 55, N 1. – P. 68–78.